

ברית המועצות פיתחה מכשיר מהפכני, בלתי ידוע בתעשיית היהלומים במערב: מכונה למדידת צבע היהלום. המכונה, שר הוצגה לאמכבר, עם פתיחת סניף חדש של חברת היהלומים הסובייטית "גלוב" בשטוקהולם, מראה בדיוק מדעי את כמות וטיב הצבע של כל יהלום מלוטש. כיום נקבע הצבע לפי העין, כאשר מדי-

המכונה למדידת צבע היהלום חידוש מהפכני

פצם מתעוררים ויכולים מרים על קביעתם של המומחים, מאחר שלפי הצבע נקבע גם מחירו של היהלום המלוטש. כמה יהלומנים ישראליים מנסים להשיג עתה את המכשיר החדש מברית המועצות, ולהכניסו לשימוש בישראל.

ריבית על מס

בעוד ועדת הכספים של הכנסת נחשבת לאשר כל קיצוץ ועיקור בתוספת-היזק, או כל מיסוי חדש על השכירים, היא מעי כבת מזה שמונה חודשים את האישור שביקשה נציבות מס-הכנסה להעלות שיעור ריבית על המסגרים בתשלום מס.

נציב מס-הכנסה, יעקב תמיר, אמר כי הבקשה הוגשה לוועדת-הכספים לפני שמונה חודשים. כיום מטיל בית-המשפט על פיגור מס, ריבית מוחכת של 15% לערך. הנציבות רוצה כי תיקבע ריבית של שני אחוזים לחודש כדי להרתיע מפגרי רים בתשלום. כיום כדאי לכל אחד לא לשלם, ולסחוב את הפרשה בדיונים מיש-פטיים ארוכים, כדוגמת עובד בן-עמיל, שכן כאשר מתייבש את הגישום שלם כעבור שנים, יורד שווי הסכום המשולם בהרבה, בגלל ירידת ערך הכסף.

רות לעיבוד נתונים משליכות את נירות הפלט לפח. מניירות אלה, כאשר חות-כיס אותם למרובעים, נוצרות מפות-שול-חן מקסימות, כאשר רישומי המחשבים נראים בהן כעיסור אמנותי.

או, דוגמה אחרת: נייר-עיתוננים. כי יום כדאי יותר לחתוך נייר עיתוננים המי גיע למפעלים לשם ייצור מחדש, למכרו לאיטליזים ולחנינות כנייר-עטיפה. כך מקבלים עליו יותר כסף.

..לאומי" ניו יורק גדל

מאז, "בנק לאומי" בניו יורק לחודש יוני השנה מראה, כי חיפה המאזן גדל ל-468 מיליון דולר, לעומת 373 מיליון דולר ביוני שנה שעברה. הבנק הכפיל את קרנות-ההון שלו, והן עתה 19.5 מיליון דולר. סך הפיקדונות גדל בצורה מרשימה, והגיע ל-404.6 מיליון דולר, כאשר מחד יש ירידה ניכרת בפיקדונות לפי דרישה, ומאידך גידול של יותר מ-50% בפיקדונות לזמן ארוך.

מנהל הבנק הוא אליעזר לרנר, שהיה שנים רבות אחראי לעיסקי היהלומים של קבוצת "בנק לאומי" בישראל. עם מנהלי הבנק נימנים וולורת בארבור, השגריר הקודם של ארה"ב בישראל; היועץ הכלכלי אוסקר גאס; מורטימר גליסון, סגן-הנשיא לשעבר של "מורגן גארנטי טראסט"; יעקב היאט מחברת "ראנד-ויטני", וויליאם מייזר, מ"מפעלי האדסון" לנייר.

וגם "דיסקונט" צומח

גם בנק "דיסקונט" (אוברסיז), שמרכזו בשוויץ, מראה במאזנו כי הגיע לסך מאזן של 1.5 מיליארד פרנק שווייצים, מזה חן ורזרות 136 מיליון פרנק. סך הפיקדונות מגיע ל-1.3 מיליארד פרנקים. המאזן הוא לסוף יוני השנה. ניכסי קבוצת "דיסקונט" כולה לתאריך המאזן הם 4 מיליארד דולר.

מעשה בתחנת-דלק

1973, בסכום של 3 מיליון לירות. כאשר עברו רואי-החשבון של "כלל" על ניכסי "פאן-לון", גילו לפתע הסכם, שלפיו נמכרה תחנת-הדלק בסכום של 3 מיליון ורבע לירות בלבד, כאשר הכסף ישולם תוך שנים רבות, בריבית אפסית. ההסכם היה, למעשה, מסירת הנכסים שערכם 3 מיליון לירות - במתנה. ה- נכס היה רשום על שם חברה ששמה "תחנת דש". עד תחילת מאי השנה, ה- מועד שבו עברה הבעלות על "פאן-לון", ל"כלל", היתה הבעלות על החברה בידי "פאן-לון". ב-7 במאי הוקצו מרבית ה- מניות השולטות בחברה בשם "תחנת דש" לחברה בשם "ביילסול", הרשומה במשרדו של עורך-הדין של ויליאם שטרן, "פאן-לון" - שרגא בירן.

פנייה לרשם-החברות, כדי לברר מי הם בעלי חברת "ביילסול" שזכו במתנה גדו-לה זו, העלתה גילוי מפתיע: מרבית מניות "ביילסול" רשומות על שם חב-רה בשם "שיבג", שכתובתה היא ברחוב בן-יהודה 13 בירושלים. גם משרדו של עורך-הדין שרגא בירן מצוי בכתובת זו. רשם החברות התבקש לגלות מי הם בעלי חברת "שיבג", שהם בעלי "בייל-סול" שזכתה כאמור בתחנה ממש מן ההפקר. התשובה הלא-מפתיעה: בעלי המניות הם עורך-הדין שרגא בירן, אשתו וילדיהם.

כך העביר עורך-הדין של "פאן-לון", שרגא בירן, לעצמו נכס שערכו 3 מיליון לירות, זמן קצר לפני מכירת "פאן-לון" ל"כלל". היועצים המושפטיים של "כלל" בודקים עתה, אם ניתן לבטל מכירה מו-זרה זו.

יוראם שמרון מתנה מזוזה

כאשר קיבל קונצרו "כלל" לידיו את חברת-הבנייה הכושלת "פאן-לון", ידע כי הוא קונה חתול בשק, אולם לא תיאר לעצמו כי עוד לפני שיקבל את "פאן-לון" לידיו ייעשו מעשים מוזרים ש-כאלה.

"פאן-לון" הקימה ליד בית-החולים "ביילינסון" תחנת-דלק גדולה, ובה אולם לבריתות-מילה ועוד שירותים שונים לי-מען החולים. הנכס כולו הוערך, בתחילת

מפואר שלו. לא נועד מלכתחילה החות בית לסינמטק. אולמו, שקירותיו החיצו-ניים הם במרחק של ארבעה מטרים בלבד מקירות בתי המגורים הסמוכים, יועד לי-אסיפות עובדים. הוא לא היה אטום די הצורך כדי שהקרנות הסרטים שנערכו בו לא יפריעו למנוחת השכנים. גם באזורי-מגורים אחרים בתל-אביב קיימים בתי-קולנוע, אולם הם נבנו מראש בצורה שלא תיגרסו למיטרד.

הנהלת העיר הקודמת הצליחה, למרות מיגבלותיו של הבניין, להוציא עבורו רי-שיונות הפעלה כמועדון הקולנוע המרכזי, שהפך תוך זמן קצר לאחד ממוקדי הבי-דור והתרבות שעדיין נותרו לנוער התל-אביבי. אולם הנהלת-העיר החדשה הוניתחה את הדאגה לפעילות הסדרה של המוסד שפעל בחסותה. היא לא דאגה לחידוש הרישיון מולדת בניין-הערים-המחוזית, ארץ שתוקף הרישיון הקודם פג.

רק כאשר התעוררו השכנים לפעולה משפטית, ניסתה העירייה לסתום את טע-נותיהם. כ-120 אלף ל"י הושקעו בהכשרת מיגרש חניה לסינמטק ובאסימת ארובות הבניין. אולם השכנים המשיכו לסבול. סיפרה רימונה גבעון, פזמונאית, שהי-תה הרוח החיה בהתנגדות שכני הסינמטק: "רואים אותו כברברים המתנכלים לתר-בות. כמספונקים של צפון תל-אביב. אבל לילדי היו מתעוררים בלילות מסייטים כי-תוצאה מפס הקול של הסרטים. שכל מילה בהם היתה נשמעת אצלנו בבית. הילד היה צועק: 'מי יורה עלי?' בשביל מה אני צריכה תרבות אם היא הורגת לי את הילדים שלי?"

בלמו לסגור בית-ספר. בגלל הונחת העירייה סירבה ועדת-המישנה של ועדת בניין-הערים המחוזית לחדש את רישיון הסינמטק. צי'צ' ערך או ביקור אצל השכנים המתלוננים, דיבר על איכות ה-חיים, הצדיק את טענותיהם והבטיח להם תשובה תוך שלושה שבועות. עברו חמי-שה חודשים ואיש מהעירייה לא התקשר עמם. רק כאשר פנו השכנים לבג"ץ, נר

מפגינה עם שלט במקום הסטייק

עד עימם צי'צ' שוב. השכנים לא רצו בסגירת המקום לפעולות הסינמטק. הם היו מוכנים להגיע לפשרה ללא פעולה משפטית. הוא הבטיח לשלוח שניים מאנ-שי העירייה כדי שיגיעו להסדר עם השכ-נים. אבל השכנים לא שמעו יותר מראש-העיר דבר.

רק ערב מתן ההחלטה של בית-הדין הגבוה לצדק הורה צי'צ' על סגירת המי-קום. מבלי שהכין כל מקום אלטרנטיבי מתאים לפעילות המוסד. כך נותרו 3500 חברי הסינמטק ואנשי החוג לקולנוע של אוניברסיטת תל-אביב ללא בית. כאשר יצאו השבוע הפגין מול בנין העירייה לא היו מאחריהם קבוצות-לחץ והשפעה שיאלצו את הנהלת-העיר לתקן את המחדל החמור ביותר בפעילותה מאז נבחרה. אמר הבמאי אורי זוהר בהפגנה השי-טו: "לסגור את הסינמטק זה כמו לסגור בית-ספר. איך אפשר לחשוב בכלל על סגירת בית-ספר? נראה מה היה קורה אילו ניסתה העירייה לסגור, למשל בית-כנסת אחד למשך יום אחד בלבד?"

השבוע ניסו פרנסי העיר למצוא פתרו-נות מאולתרים באמצעות השגת אולמות ציבוריים בהם יימשכו הקרנות הסינמטק. אף אחד מפתרונות אלה לא היה בו כדי לענות על הצרכים של המוסד. אדישותה של הנהלת העיר וחוסר-האונים שלה הו-סיפו עוד מסמר אחד לארון המתים אליו הוכנסו חיי התרבות והחברה של תל-אביב.

שליטה

לפי ההשקעה

ח"כ אברהם מלמד הגיש לכנסת הצעת-תיקון לחוק ניכסי המדינה, ה-באה להבטיח כי המדינה תקבל לידיה תמיד זכויות דיעה והצבעה בחברות ש-בהן היא משקיעה - ביחס ישר לגודל ההשקעה.

כיום יש למדינה השקעות גדולות בי-חברות שונות, בעוד שזכויות הצבעה יש לה פחות ממה שהשקיעה. בחברות כמו "מקורות" או "הבנק לפיתוח התעשייה", או בנק "טפחות" נתנה המדינה את מר-

ח"כ מולמד יחס ישר

בית האמצעים ההוגנים, ואילו הניהול והשליטה נמצאים בידי משקיעים אחרים, שהשקיעו פחות ממנה.

הצעת-התיקון קובעת, כי כל השקעה חדשה של המדינה בחברות או מתן ה-ל-וואות או ערבויות יש להביא לאישור ועדת-הכספים של הכנסת, וזו תמוע הש-קעה שאין עימה קבלת זכות דעה מק-בילה.